

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ЗАПОРУКА СИСТЕМНИХ ЗМІН НА РІВНІ БУДИНКУ - ВУЛИЦІ - ГРОМАДИ - ОБЛАСТІ - КРАЇНИ

Дмитро ЛЕВИЦЬКИЙ,
старший спеціаліст з адвокації
ВБО «Інститут місцевого розвитку»

12 червня 2024 року

Проєкт «Громада – влада: діалог, довіра, дія»

Мета проєкту: розширення та інституалізація взаємодії громадян і груп громадянського суспільства з органами місцевої влади, зміцнення взаємної довіри через впровадження для ОМС і громадськості освітнього, інформаційного й інституційного забезпечення партисипативних процесів та експертну допомогу у розв'язанні конкретних проблем цільових територіальних громад

Виконавець: ВБО «Інститут місцевого розвитку» за підтримки проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні»

Термін упровадження: вересень 2023 р. – вересень 2024 р.

Проект «Громада – влада: діалог, довіра, дія»

Освітня кампанія для ОМС та ОГС з партисипації

Впровадження освітньої програми для представників ОМС

Впровадження освітньої програми для представників ОГС

Навчально-комунікаційна кампанія (5 спільних навчально-комунікаційних конференцій)

«Партисипація у місцевих громадах: потреби, навчання, підтримка» (23.11.2023)

«Партисипативні інструменти у сферах управління відходами» (11.04.2024)

«Консультативно-дорадчі органи на місцевому рівні: український досвід у європейському контексті» (15.05.2024)

«Роль організацій громадянського суспільства в партисипації на місцевому, регіональному та національному рівнях» (12.06.2024)

Комплексна інформаційно-комунікаційна кампанія щодо сприяння партисипації

Інституційна підтримка розвитку партисипативних процесів у цільових громадах

Мета конференції

- Обмінятися досвідом організацій громадянського суспільства (ОГС) щодо спільного відстоювання інтересів на рівні громад, областей і держави
- Обговорити виклики та можливості сьогодення в роботі ОГС, кращі практики розбудови інституційної спроможності й мережування ОГС

Чому говоримо про ОГС? Зміст партисипації

Партисипація (від англ. participate – «брати участь»)

- участь
- громадська чи громадянська участь
- залучення громади
- учасницьке прийняття рішень
- учасницьке управління

Участь громадськості означає участь у заходах, спрямованих на поліпшення якості життя в одній чи кількох громадах шляхом вирішення питань, що становлять суспільний інтерес.

Є два види участі: громадська (Civic Engagement) та публічна (Public Participation).

Громадська участь (громадянська, горизонтальна) – самоорганізація членів певної громади для спільного прийняття рішень та вирішення конкретних проблем.

Публічна партисипація (вертикальна) — участь мешканців у формуванні та реалізації державної або місцевої політики; взаємодія громадян з місцевими, регіональними та центральними органами влади.

Участь громадськості в процесі прийняття владних рішень (Public Participation)

Реалізується у відносинах Громада – Влада

Хто є сторонами такої участі?

- влада
- організації громадянського суспільства
- громадські активісти
- окремі громадяни
- широка громадськість

Завдяки публічній партисипації влада має можливість вживати заходи, які відповідають реальним потребам громадян та є гарантією прозорості прийняття рішень, що своєю чергою сприяє збільшенню рівня довіри.

Громадянське суспільство і його організації

Громадянське суспільство - суспільство, в основі якого лежить розгалужена **мережа незалежних від держави інституцій, об'єднань та організацій, створених самими громадянами** для виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення своїх суспільних потреб та обстоювання колективних інтересів.

Організації громадянського суспільства (ОГС) - незалежні від держави інституції, об'єднання та організації, створені самими громадянами для виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення своїх суспільних потреб та обстоювання колективних інтересів.

Різноманіття задач - різноманіття форм ОГС

Юридичний статус

- Зі статусом юрособи
- Без статусу юрособи

"Спрямованість"

- "Всередину" (інтереси/потреби членів)
- "Назовні" (інтереси осіб/груп, що не є учасниками організації)

Членство

- Відкрите або закрите
- Фізичні чи юридичні особи

Податковий статус

- Неприбуткові
- "Прибуткові"

Масштаб/рівень

- Локальний/місцевий
- Регіональний
- Національний
- Міжнародний

Основне джерело фінансування

- Внески членів/учасників
- Пожертви/гранти
- Бюджетні
- Господарська діяльність

Місія організації

- Мета, якої організація хоче досягти
- Роль організації, яку вона собі відводить у суспільстві
- Об'єднавча ідея членів організації
- Унікальність – чим відрізняється від інших?
- Однозначність – просто вимовити, легко запам'ятати
- Реалістичність – чим корисна «тут і зараз», чи досяжна мета?
- Вся діяльність організації підпорядкована її місії

Здатність інституції виконувати свою місію - ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ

Складові інституційної спроможності

Інституційна спроможність

Лідерство

Планування

Система управління

Культура, цінності,
досвід

Фінансова стійкість

Людські ресурси

Партнери

Моніторинг

Середовище: зовнішні й внутрішні чинники (негативні та позитивні)

Лідерство

- Довіра
- Компетентність
- Власний приклад
- Орієнтація на результат
- Встановлення «правил гри» в інституції (писаних і неписаних)
- Визнання відповідальності перед зовнішніми акторами
- **Баланс («механізм стримань і противаг»)**

Культура, цінності, досвід

- **Визначається місією**
- Ідентичність організації: «у нас заведено так», «а так у нас **не заведено**»
- Єдність колективу: «прижився» / «не прижився»
- Досвід інституції не тотожний досвіду її членів/працівників
- Досвід людей важливий, але часто партнерів цікавить: «**А що ви зробили разом?**»

Замість підсумку

- Організація громадянського суспільства - інструмент досягнення цілей, а не самоціль
- Організація громадянського суспільства починається не з державної реєстрації, а з усвідомлення спільних цілей (місії) однодумцями
- Успіх організації громадянського суспільства - не отриманий ґрант, а реалізована місія
- Інституційна спроможність не «дається» водночас, а розбудовується зусиллями команди

Дякую за увагу!